

CHUẨN HÓA ĐỘI NGŨ CÁN BỘ CẤP CƠ SỞ vùng Tây Nam bộ

Th.S. PHAN THỊ THÙY VÂN

Trường Chính trị TP. Cần Thơ

Đội ngũ cán bộ (ĐNCB) cơ sở là lực lượng giữ vai trò nòng cốt, quyết định hiệu quả việc thực hiện, vận dụng, bổ sung, kiểm nghiệm đường lối, chủ trương, chính sách, pháp luật của Đảng và Nhà nước trong thực tiễn; là cầu nối quan trọng giữa Đảng với nhân dân.

Trước những tác động từ tình hình an ninh chính trị, trật tự xã hội ở các tỉnh Tây Nam bộ hiện nay, từ những âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch, từ quá trình đô thị hóa đang diễn ra nhanh chóng và những yêu cầu bức xúc của nhân dân, trách nhiệm của ĐNCB cấp cơ sở càng thêm nặng nề. Đồng thời, do yêu cầu phát triển xã hội, sự hạn chế, bất cập của ĐNCB cơ sở, đặt ra yêu cầu cấp bách phải chuẩn hóa đội ngũ, nâng cao chất lượng hoạt động của ĐNCB cơ sở.

Theo thống kê của Ban Chỉ đạo Tây Nam bộ, bên cạnh những kết quả đã đạt được trong xây dựng ĐNCB cơ sở thời gian qua, đang tồn tại nhiều bất cập về cơ cấu, độ tuổi, giới tính, trình độ. Hiện nay, khu vực đồng bằng sông Cửu Long có 17.735 cán bộ chủ chốt cấp cơ sở (xã, phường, thị trấn), trong đó vẫn còn 1,79% cán bộ có trình độ học vấn tiểu học; 52,3% có trình độ chuyên môn sơ cấp và chưa qua đào tạo, trong đó chưa qua đào tạo chiếm 44,33%; tỉ lệ cán bộ có trình độ quản lý nhà nước từ sơ cấp trở lên chỉ đạt 13,3%. Đặc biệt, trong số 1.611 chủ tịch UBND cấp xã có 5 người trình độ học vấn tiểu học, 218 người (13,53%) chưa được đào tạo chuyên môn...

Nguyên nhân dẫn tới không ít cán bộ chuyên trách cấp cơ sở chưa được chuẩn hóa là do công tác đánh giá, quản lý cán bộ chậm đổi mới, chưa vững chắc. Minh chứng là, trước khi tiến hành đại hội đảng bộ cấp xã nhiệm kỳ 2010-2015, tất cả các địa phương đều đã có quy hoạch cán bộ, đa số đã được đào tạo, bồi dưỡng, cơ bản đạt chuẩn, dự kiến sẽ cơ cấu vào cấp ủy khóa mới, nhưng qua bầu cử có khá nhiều người không trúng cử. Mặt khác, sau mỗi nhiệm kỳ, ĐNCB chuyên trách có nhiều biến động, làm cho việc chuẩn hóa cán bộ gặp nhiều khó khăn. Nguyên nhân khác là do áp lực công việc ở tuyến cơ sở. Đa số cán bộ, công chức cơ sở đều muốn đi học để nâng cao trình độ, nhưng do công việc hằng ngày không có người thay thế nên họ không thể đi học để đạt chuẩn, mà việc này ít nhất cũng phải mất vài năm. Trong khi đó, việc kiểm nhiệm và chế độ công chức dự bị vẫn còn nhiều vướng mắc.

Mặt khác, do chế độ đãi ngộ chưa thỏa đáng nên nhiều người không tích cực đi học. Hiện nay, tuy các tỉnh, thành phố khu vực Tây Nam bộ đều có những văn bản dành sự ưu đãi cho cán bộ đi đào tạo, bồi dưỡng, nhưng chế độ đãi ngộ, ưu đãi giữa các tỉnh rất khác nhau và có nhiều điểm đã lạc hậu. Bên cạnh chính sách hỗ trợ khá tốt đối với loại hình đào tạo chuyên sâu cho nguồn nhân lực chất lượng cao, việc đào tạo, bồi dưỡng để chuẩn hóa ĐNCB cơ sở rất khác biệt. Ngoài chi phí về tài liệu, hỗ trợ một phần phương tiện đi lại, mức hỗ trợ tiền ăn phổ biến cho cán bộ cấp xã đi học trong tỉnh được các địa phương quy định

từ 15.000đ đến 25.000đ/ngày; cá biệt có tỉnh chỉ hỗ trợ 10.000đ/ngày thực học, so với thời giá hiện nay mức hỗ trợ đó quá thấp.

Về đời sống của ĐNCB cơ sở, có gần 60% trong số 400 người được khảo sát là cán bộ phường của 4 tỉnh, thành phố (Cần Thơ, Bạc Liêu, Kiên Giang và An Giang) cho biết, đời sống kinh tế gia đình rất khó khăn, nhất là cán bộ không chuyên trách ở cơ sở, do số cán bộ này không được hưởng lương mà chỉ có phụ cấp trên dưới 1 triệu đồng/tháng, trong khi họ phải làm việc mỗi ngày 8 tiếng, quỹ thời gian chủ yếu dành cho công việc ở cơ quan nên họ khó có thể kiếm thêm thu nhập ngoài giờ và với mức phụ cấp ít ỏi này, phần lớn cán bộ cơ sở đều gặp khó khăn về kinh tế, khó có thể đi học được.

Một nguyên nhân nữa cũng làm cho công tác chuẩn hóa ĐNCB cơ sở gặp khó khăn là giải quyết đầu ra cho số cán bộ lớn tuổi hiện đang công tác ở cơ sở, có trình độ học vấn thấp, chưa được đào tạo, bồi dưỡng, hoặc trước đây đã được đào tạo, bồi dưỡng nhưng chưa đạt yêu cầu và không còn đủ điều kiện để đi học. Theo thống kê của Ban Chỉ đạo Tây Nam bộ, số có trình độ học vấn THCS trở xuống là 4.278 người trên tổng số 17.735 cán bộ chuyên trách cấp xã, trong đó trình độ học vấn tiểu học là 319 cán bộ.

Do chưa đạt yêu cầu về trình độ nên hiệu quả hoạt động của một bộ phận không nhỏ trong ĐNCB cơ sở hạn chế. Phần lớn trong số họ chưa có tính chuyên nghiệp, thiếu khả năng hoạt động độc lập, quyết đoán trong giải quyết công việc, chưa bao quát được tình hình, còn thụ động trong thực thi nhiệm vụ, chậm thích ứng khi chuyển sang nhiệm vụ mới. Nhiều cán bộ, công chức thiếu phương pháp tư duy khoa học, thiếu khả năng tổng hợp, tổng kết kinh nghiệm thực tiễn và còn hạn chế trong phối hợp công việc nên hiệu quả công tác chưa cao. Một bộ phận nhỏ cán bộ, công chức thiếu tinh thần trách nhiệm, thái độ phục vụ chưa tốt, còn gây phiền hà cho nhân dân.

Để thực hiện chuẩn hóa ĐNCB cơ sở góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ vững mạnh, đáp ứng yêu cầu, trước mắt là bảo đảm cho công tác quy hoạch cấp ủy, cán bộ chủ chốt trong nhiệm kỳ tới, cần thực hiện tốt một số nhiệm vụ, giải pháp sau:

Một là, coi trọng quy hoạch ĐNCB cấp xã, đánh giá đúng thực trạng ĐNCB này và dự báo có căn cứ xu hướng biến động của từng địa phương để có kế hoạch đào tạo, sử dụng và quản lý tốt cán bộ cấp xã trong thời gian tới.

Hai là, tích cực tạo nguồn cán bộ, có chính sách thu hút con em địa phương đang theo học tại các trường cao đẳng, đại học trong và ngoài tỉnh, trường dân tộc nội trú, bộ đội xuất ngũ... về địa phương; thực hiện chế độ nghỉ việc đối với những cán bộ không đủ chuẩn khi đến tuổi.

Ba là, đổi mới mạnh mẽ, đồng bộ chính sách đối với cán bộ cơ sở bao gồm: đào tạo, bồi dưỡng; tuyển dụng, quản lý, bố trí, luân chuyển; đãi ngộ về vật chất, động viên tinh thần phù hợp với đặc điểm vùng và có sự thống nhất mặt bằng chung giữa các địa phương trong khu vực.

Bốn là, tập trung nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng trên cơ sở quy hoạch cán bộ dài hạn, bảo đảm chuẩn hóa và sự đồng bộ của ĐNCB cơ sở; có sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ sở đào tạo và đơn vị chủ quản trong quá trình học tập và trong bố trí cán bộ sau đào tạo.

Năm là, phát huy vai trò tự rèn luyện, tu dưỡng, phấn đấu của mỗi cán bộ. Nêu cao trách nhiệm của ban tổ chức cấp ủy cấp trên, cấp ủy cơ sở và trách nhiệm người đứng đầu trong công tác giáo dục, rèn luyện, nâng cao trình độ, năng lực mọi mặt cho ĐNCB cơ sở.

Sáu là, tăng cường sự phối hợp giữa các ngành, các cấp trong công tác cán bộ; phát huy mạnh mẽ vai trò giám sát và phản biện của các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân đối với chất lượng, hiệu quả công tác của cán bộ, giúp cho người cán bộ cơ sở không ngừng rèn luyện phẩm chất, nâng cao năng lực công tác □